

Bon-BOM

2017. december | A Bolyai Önképző Műhely lapja | 7. évfolyam, 3. szám

Modern csengőfrász
3. oldal

120 dobbanás
8. oldal

Vietnám
4. oldal

Színházi kisokos
9. oldal

Aurora Borealis
6. oldal

Novella
10. oldal

Felhívás a Mozaikok konferenciára

Eddig négy alkalommal rendeztük meg az ELTE BTK-n, illetve a Rákóczi úton található „klubhelyiségben” a Bolyai Önképző Műhely hallgatói konferenciáját, a *gyalogos szemináriumot*. Ezeknek célja az volt, hogy jobban megismerkedjünk egymás szakmai területével, kutatási témájával, illetve előadóként azt gyakoroljuk, hogyan lehet elmagyarázni a saját szakmánk problémáit egy intelligens, de nem szakmabeli közönségnek. A rendezvényeknek hagyományteremtő célja is volt, ezért a BOM tagjai számára jövőre ötödik alkalommal rendezzük meg, ezúttal a **MOZAIKOK** elnevezésű konferenciát.

A konferencia tervezett időpontja: **2018. március 02. (péntek) 9:00–19:00**
A jelentkezéshez (mindhárom évfolyamból) küldjétek el a neveteket, a tervezett előadásotok címét és egy 2000 karakter hosszúságú absztraktot a *racz.mark@gmail.com* e-mail címre 2018. február 10-ig. Ebből – a tavalyihoz hasonlóan – egy rövid absztraktfüzetet adunk majd ki.

Az előadások legfeljebb 20 perces időkeretbe férjenek bele (15 perc előadás + 5 perc vita), lehetőség szerint PowerPoint-tal, Prezivel és más segédanyaggal (kép, szobor, könyv, tervrajz, makett) illusztrált prezentációk legyenek. Az előadások tartalmazzanak önálló gondolatokat is az adott témáról, de jelentős tudományos áttörések bemutatása természetesen nem elvárás. A 15 perces előadások után lehetőség nyílik röviden hozzászólásokra és kérdésekre.

Impresszum

Szerkeszti: Herbst Rebeka

Korrektúra: Arnótszky Janka, Sebő Katalin

Munkatársak: Kepics Zsanett, Santavec

Anita, Stark Mária, Papp Csenge, Talmácsi Alexa, Telek Zsuzsa

Tördelő: Héra Bálint, Telek Zsuzsa

A borítón látható kép a www.pinterest.com oldalról származik.

Szerkesztőség: 1148 Budapest, Örs vezér tér 11. fszt. 1.

E-mail: bom@e-nyelv.hu

Honlap (korábbi számokkal): www.bolyaimuhely.hu

Alapítva 2011-ben.

A Bon-BOM című lapot a Médiahatóság 2012 októberében nyilvántartásba vette.

Megjelenik 2017-ben a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.

Modern csengőfrász

Az ember reakciója egy-egy eseményre sokszor kifürkészhetetlen, tapasztalatok alapján érzelmeiket különböző jelenségekhez, így egy tárgy okozhat örömet nekünk, egy szag válthat ki szomorúságot, és egy hang okozhat félelmet is. Az utóbbi példára szeretnék egy egészen érdekes jelenséget hozni, melynek neve: csengőfrász.

Az 1950-es években alakult ki ez a fogalom Magyarországon. Hátterében az áll, hogy az éj leple alatt jöttek az ÁVH emberei, akik először becsöngettek, majd behatoltak a kiszemelt lakásba, és elhurcolták az áldozatot. A ház előtt pedig már várta az áldozatot a fekete Pobjeda, amellyel elvittek őt. Emiatt alakult ki, hogy az esti csengetésre félelemmel gondoltak az emberek, hiszen ilyenkor egyértelmű volt, hogy valakit el fognak vinni.

A modern csengőfrásznak viszont már nincs köze ehhez. Ennek a jelenségnek a hátterében az áll, hogy a mostani tinédzserek nagy része okostelefont használ, emiatt, ha egy ismerősükhöz átmennek, az ajtó előtt inkább üzenetet küldenek a házigazdának. Mivel nem csöngetnek, ezért nagyon sok tinédzser egyszerűen a mindennapokban nem hallja a csengő hangját, és így nem szokik hozzá, hogy ez egy teljesen normális dolog.

A *Wall Street Journal* közvélemény-kutatást tartott arról, hogy

milyen érzésekkel tölti el az embereket, ha megszólal a csengő: a fiatalok többsége rémisztőnek tartja a hangot, mások áramütéshez hasonlítják az érzést. Jim Watterson, a *BuzzFeed* újságírója, a twitteren feltett egy szavazást, mely arra kíváncsi, hogy félelmetes-e a csengő hangja vagy sem.. Ezen a poszton 6000 személy szavazott, melyből 56% azt nyilatkozta, a csengő hangja megrémíti.

Amiatt, hogy a fiatalokban kialakult az úgynevezett csengőfrász, egy másik hatása is van: ha meghallják a csengő hangját, nem nyitnak ajtót, mivel azt jelenti, hogy valaki idegen személy áll az ajtó előtt, akit a házigazda nem ismer. A futárszolgálatok emiatt kifejlesztettek olyan alkalmazásokat, amelyekkel bebiztosíthatják magukat az okostelefont használó fiatalok. Ha a futárnak csöngetnie kell, az interneten megbizonyosodhatnak arról, hogy valóban a csomagjuk érkezett meg.

Bár elég furcsa, de Amerikában a modern csengőfrász már teljesen természetesnek mondható. A kultúrába is beivódott, és akár populáris könyvekben is olvasható, ahogy a főszereplő nem szívesen nyit ajtót. Szerencsére Magyarország még messze van ettől, igazi csengőfrászról, mint Amerikában, nem beszélhetünk.

„Egy jó tanács: Vietnámban ne fuss!”

Novemberben tíz napot töltöttem Vietnámban. A barátaimnak sokáig nem szóltam, csupán az utazás előtt pár nappal. A hír hallatára mindenki meglepődött. „Hogyan?”, „Miért?”, „Hovaaaa?” – kérdezték a legtöbben. Kielégítő válasszal nem tudtam szolgálni, nem volt semmilyen jópofa történetem, amivel alátámaszthattam volna az utazásom okát. Egyszerű és tömör választ tudtam csak adni: szeretek úton lenni és belecsöppenni nem mindennapi helyzetekbe. Vietnám épp elég távolinak, hihetetlennek és egzotikusnak tűnt, ezért esett a választásom erre az országra.

A későbbiekben sem csalódtam, csak még hihetlenebb volt az utazás, mint elképzeltem. Amikor visszajöttem, mindenki azt kérdezte: „Milyen volt?”, „Hogy érezted magad?”, „Tudnál mesélni róla?”. Az első esetekben még élt bennem az a vadromantikus elképzelés, hogy megpróbálom elmesélni a kalandokat, az élményeimet és átadom a történeteket másoknak.

Ahogy elkezdtem a visszaemlékezést, egyre kellemetlenebb lett a helyzet. Ehhez minimum írónak kell lenni! Amúgy sem vagyok jó a mesélésben, mindig irigyeltem azokat, akik jól tudnak viccet mondani. Belőlem az előadói képesség teljes mértékben hiányzik, irodalomtörténész

szeretnék lenni, és megszoktam, belekényelmesedtem a helyzetbe, hogy az én személyemre senki nem kíváncsi, ott van előttem a szöveg, amit kezelhetek, ahogy tetszik, nekem mesélni nem kell, mert azt a vizsgált mű megteszi helyettem.

A kutató lustasága és az előadói képesség hiánya azt a már-már szomorú választ eredményezte a feltett kérdésre, hogy egy laza „Jó volt”-tal feleltem. Aztán, mire a felháborodott „Ennyi? Komolyan ennyi?!” nyelvi paneleken túljutott a párbeszéd, elmondtam a következőket: kifejtettem, milyen volt a repülőút először Dubajba, majd Hanoiba. Részletesen beszámoltam az általam meglátogatott helyekről. Megpróbáltam megragadni az emberek mentalitását. Kitértem a gasztrokalandokra, a növényteni ismertetőkre és hat óra időeltolódás szervezetemre gyakorolt hatására. Meséltem a vallásról, az irodalomról, a történelemről, az építészetről és a mindenhol megbújó filozófiáról. Próbáltam mindent összezsúfolni, ott volt a légszennyezés, az este, a reggel, a városi szagok, és a bambuszerdő illata, az emberek mosolya vagy az éppen nem túl bizalomgerjesztő grimasza.

Egy jó tanács: Vietnámban ne fuss! Hét éve futok szinte minden nap, és akárhova utazom, a futócipő

jön velem. Hanoi belvárosában futottam, ami még egészen jó környéknek számít. A kiindulópontom egy szálloda volt. Amikor megtettem az első kétszáz métert, visszanéztem az épületre, amely biztonságos fényeivel és tiszta üveglablakaival hívogatott. Kint sötét, eszméletlen piszok és olyan elképzelhetetlen szagkavalkád, amelyet nehezen tud elképzelni egy olyan magyar ember, aki még nem járta meg Ázsiát.

A piacon a lenyúzott kutyafejtől, a tűzön ropogó rovarokon át, a „jobb, hogy még csak felismerni sem tudom”- objektumokig minden előfordult. Futás közben mindezeket jól le is tudóztam, és az Európai keretek között aranyosnak számító kis produkciómat az is nehezítette, hogy az első letaglózó impressziókat átélve sikerült flúgosan és dicstelenül egy jókorát esnem. A porba hanyatlásom szemtanúja körülbelül negyven éhes, vacsoráját fogyasztó vietnámi volt.

A földre érkezésem pillanatában nyilvánvalóvá vált, hogy Vietnámban az események akkor haladnak normális keretek között, ha a cselekvéseket az emberek hangos eszmecekeréje, az ételek készítésének változatos zajai, a kutyák ugatása és az ádáz kismotorok fenyegetően közeli zümmögése kíséri. A végtagjaim észrevehetően beleálltak az aszfaltba, és határozottan fájni kezdtek, a kedvenc futónadrágom

sajnos elszakadt, és arra gondoltam, megpróbálom optimálisabbá tenni a helyzetemet, és eltitkolni a kis flúgos megmozdulásomat.

A hirtelen és gyanúsán beálló csend azonban jelezte számomra, hogy tervem aligha sikerülhet. Éreztem az étteremben lévő tömeg növekvő ellen-szenvét, ezért gyorsan felpattantam, és továbbfutottam. Az eséssel együtt is fantasztikus élmény volt a futás Hanoi-ban, igaz az emberek méregettek, nem értették, hogy miért rohángálok ott közöttük, és persze számos alkalommal próbáltak elütni kis robogóikkal, de ebben semmi ellenszenv nem volt, egyszerűen felszabadultan a tömeg részévé tudtam válni.

Nem tudnám elmondani milyen volt, csak a közhelyeket említenék: át kell élni. Pillanatok maradnak és képek. Egy kimondhatatlan nevű tó partján beszélgetni egy nyolcvankét éves nénivel Csehovról. Vietnámi villamosmérnöknek Petőfi verseket mutatni. Vagy megijedni egy öreg bácsitól, aki az elég rozzant étterem előre nem tervezett repedésén, nem etikus praktikákkal rákszírmot kínálgat. Ilyen tényleg csak Vietnámban van.

Menjete el ti is, ha tudtok!

Santavecza Anita

Aurora Borealis – egyén, család, történelem

Döcögve indul a film. A nagy terem zaja – a zacskócsörgés, kólaszürccsölés, hangos beszélgetések, fészkelődések, vihogások, későn jövők okozta zúgolóadás – egyáltalán nem illik a Puskin Mozihoz és ehhez a filmhez, szinte egy pláza mozijában érzem magam, s ez a közönség okozta zaj egy ideig még kíséri a filmet (a vihogásokat leszámítva). Talán azért is, mert a film eleje döcög. A párbeszéddek hamisnak tűnnek, a játék sem olyan hiteles. Túlzónak tűnik. A Törőcsik Mari által játszott karakter, Pogány Mária kómája („A levél...”) azt a benyomást kelti, mintha egy brazil szappanopera zárójelenetét nézném. Aggódva nézek szomszédomra, akit én hívtam el erre a filmre. Mire hoztam magunkat?

Aztán valami megváltozik. Elkezd izgalmas lenni, elkezd őszinte lenni, kíváncsivá tesz, mélyen megérint, sajátomnak érzem, megrendít és elgondolkodtat, egyre mélyebbre és mélyebbre húz. Végigbőgöm a filmet. Már csend van körülöttem, és nem érdekel, tesszik-e a szomszédomnak, már a történetben vagyok. Majd megint kizökkenek, elgondolkodom: Mészáros Márta játszik velem? Egyik feldolgozhatatlan traumát követi a másik... Sokkol és sokkol... Megint meggyanúsítom: hazudik! Ennyi minden nem történhet meg! Ez írói fogás, ez nem lehet igaz! Vagy mégis?

Decemberi BOM-os témánk a történelem és egyén. Ehhez a témához szerintem nagyon jól kapcsolódik ez a film, – ajánlom hát mindenkinek, aki még nem látta – melyet érzésem szerint korábbi élményeink jól meg-alapoznak. A francia hagyaték kisfiúja, aki a történet végén jön rá, hogy ki is ő valójában, honnan származik, és mindenféle identitásprobléma, ami megjelenik a regényben, párhuzamba állítható a Tóth Ildikó által játszott Olga karakterével. A háború, a történelem párkapcsolatra, egyénre gyakorolt romboló hatása is megjelenik ebben a filmben, ahogyan az októberi alkotásoknál is. A katonák viselkedésében láthatjuk azt a megváltozott háborús törvényt, normát, aminek csírái ott voltak Ottlik katonaiskolájában...

Mészáros Márta ebben a filmjében több szinten megjeleníti az egyén és történelem viszonyát. Szól a történelem – mint háború – áldozatairól: a nőkről, akiket megerőszakoltak. A férfiakról, akiket megöltek. A gyermekekről, akik megszállt területen születtek, és nem ismerik a múltjukat, nem ismerik szüleiket, akik ártatlanok, mégis saját anyjuk gyűlöli őket. A történelem által elvesztett, hamis identitásokról. Megjelenik benne a történelem, mint családi történelem: családi titkok, transzgenerációs traumák. Jobb tudni, még ha fáj is?

Honnan tudja az ember, hogy van titok, ha mindenki hallgat? Hogyan kérdez, ha mégis elkezd sejteni valamit? Mit tesz, ha a túloldalon a hallgatás a válasz? Van-e joga tudni a születéséről, önmagáról az igazat, ha az a másik élete nagy traumája? Ki az anyja, aki felnevelte vagy aki megszülte? Hogyan lehet túlélni ekkora csapásokat? Hogyan lehet feldolgozni, jóvátenni, helyrehozni...? És mit kap ebből a következő generáció, hogyan viszi tovább?

Nagyon jó, hogy megszületett ez a film, és ha van is néhány apróbb hibája, összességében nagyszerű. A képi világ nagyon szép: a megyeri tó, a meghitt, intim jelenetek. Jól megjeleníti a háború (történelem) kegyetlensége és az egyének között létrejövő intimitás közti éles ellentétet. (Sokkoló látni, ahogyan Mária szerelmét, Ákost (Wunderlich József) megkorbácsolják, szinte rögtön egy szerelmi jelenet után. Más a meztelen test jelentése a két

jelenetben. De említhetném a megérőszakolás jelenetét is.)

A színészek is tehetségesek. Törőcsik Franciska pontosan és hitelesen ábrázolja a traumatizált, fiatal Pogány Máriát, aki a reménytelen, megfagyott állapotból eljut valamelyest a bizalomig. A női színészek nagyon erősek (Törőcsik Mária, Tóth Ildikó), és a férfi színészek is nagy tehetséggel, alázattal játszanak (Wunderlich József, Ladányi Jákob, Hary Princz, Cserhalmi György, Leslaw Zurek).

A film végére érve már nem gondoltam, hogy rossz filmre ültem be. Ajánlanám másoknak is, mert fontos témákat boncolgat, s jó lenne, ha – akár ennek hatására – elindulna egy feldolgozási folyamat társadalmi, családi, egyéni szinten is, hiszen elég sok hazugság, trauma, tabu és titok van nálunk mindegyik szinten.

Kepics Zsanett

Aktivista filmek I. – 120 dobbanás percenként

Az egyén és történelem viszonyában fontos kiemelni, hogy az egyén nem csak elszenvedője lehet a történelemnek, hanem alakítója is. Pozitív példa erre a politikai aktivizmus, így a mostani és a következő Bon-BOM számokban olyan filmeket mutatok be, melyek aktivista mozgalmakat ábrázolnak, ezáltal sokszor az aktivista mozgalom részévé válnak.

A 120 dobbanás percenként (2017) az Act Up elnevezésű aktivista csoport harcát mutatja be. A 90-es évek elején járunk Franciaországban, ahol tombol az AIDS- járvány, s eközben a felelős politikusok nem fordítanak megfelelő figyelmet a megelőzésre, a gyógyszercégek pénzügyi érdekeit a betegek érdekei elé helyezik, a társadalom pedig közönnnyel szemléli a fiatalok halálát. Az Act Up csoport aktivistái (akik egy része maga is fertőzött) különböző akciókkal próbálják felrázni a közvéleményt, a politikusokat, s hatni a gyógyszercégekre. Rögtön a film elején egy ilyen akcióba csöppenünk, az aktivisták megzavarának egy politikai rendezvényt, majd rögtön láthatjuk azt is az ezt követő csoportmegbeszélésen, hogy erről az akcióról a csoport tagjai hogyan gondolkodnak: megjelennek a csoporton belüli konfliktusok, eltérő megközelítések. A film első fele nagyrészt az

akciókat mutatja, és a csoport életét, mely izgalmas és lelkesítő, ugyanakkor érezzük az idő szorítását. Itt halálra ítélték küzdenek. Fokozatosan ismerkedünk meg jobban Seannal (Nahuel Pérez Biscayart) és Nathannel (Arnaud Valois), akik között egy szenvedélyes szerelem születik. Ezzel párhuzamosan csökken a film ritmusa, a csoportos akciók helyét átveszi kettejük kapcsolatának mélyebb bemutatása. Nagyon szépen és érzékenyen ábrázolja a film a kettejük közötti intim viszonyt, ami igazán őszinte, ugyanakkor fájdalmas és reménytelen. Sean fertőzött, s nem ússzuk meg, elkísérjük Nathannel együtt a haláláig, ami igazán nagy veszteség. Ugyanakkor nemcsak egyéni, hanem politikai fontosságú is, temetése Sean utolsó politikai tüntetése.

A film nagyon jó színészeket szerepeltet, tele humorral, izgalommal, lelkesedéssel, örömmel, szeretettel, érzékenységgel, fájdalommal és szenvedéssel. Robin Campillo – a rendező – mindezt megfelelően adagolva, jó ritmussal, személyes élményeiből merítve (maga is aktivista volt) tárja elénk.

Kepics Zsanett

Színházi kisokos

Ebben a rovatban szeretnék egy kis gyorstalpalót adni nektek a színház világról. Minden hónapban érdekes, sokszor ismeretlen fogalomkörhöz tartozó kifejezéseket mutatok be. Most a színházi szerepköröket ismertetem.

bonviván és primadonna – A bonviván az operettek közkedvelt figurája, mely általában férfi főszereplőt takar. A klasszikus operett „négyesfogatának” tagja, a darabokban a primadonna párját alakítja. Szívtipró nőcsábász, jó megjelenésű és kiváló énekhanggal rendelkezik. Szerelmük története mindig jó véggel zárul. A primadonna a zenés színpadi műfajok szerephierarchiájának csúcsán álló figura. Az ún. komoly cselekmény hölgy tagja, a komikus mellékcselekmény szereprangsorában a szubrett (mint a bonvivánnak a táncoskomikus) a tükörképe.

szubrett – Az operettek vidám, női figurái. Pozícióját tekintve a szobalány szerepét játssza.

naiva – Fiatal, hamvas, sugárzóan szép, tiszta szemű, tehetséges színésznő, az ártatlanság női megtestesítője. Természetes gondolkodású, egyszerű lányalak, akit drámai szendének is szokás nevezni.

intrikus – A negatív hős. A kellemtelenkedő, aki az életben tapasztalható gonoszszagot, a sors sötét erőit, a látszólag gyakran ok nélküli gazemberséget testesíti meg. A commedia dell' arte korában született, a barokk drámában élte fénykorát.

rezonőr – Tahi-Tóth László szavával élve: prózai darabokban nagybácsi vagy unokatestvér. Az ő feladata jó végszavakat adni a főszereplőknek. A szerző szócsöve, akinek elmélkedő figurája dramaturgiaiilag általában más funkciót nem tölt be.

Talmácsi Alexa

Az alma

„...egy zsvány, ki számtalan gyilkolásai közt atyját s anyját is megölte, megtudva jövendő kínos sorsát a másvilágon, vezekelni kíván bűneiért, mire a választ kapja, hogy ha gyilkos botját földbe szúrva, addig fogja könyveivel áztatni, míg ki zöldül és arany almát fog gyümölcsözni, megszabadulhat a rá váró kínokról; számtalan év után végre a könyvekkel áztatott fa virítani kezd, és annyi arany alma terem rajta, a hány embert megölt; mire vétkeit megvallja, minden bűnös tett bevallásánál, egy egy alma esik le, s belőle fehér galamb repül ki; még két alma állott a fán, mert időzött atyja s anyja meggyilkolását bevallani, de meggyónva ezt is, a két végső alma is leesett, s belőle a két fehér galamb felszállt.”

(részlet Ipolyi Arnold Magyar Mythológiájából)

Mihályfi István végzett az utcasepréssel, végignézett a tiszta járdán, majd tekintete elsiklott a levélkupac felé, melyet az utóbbi fél órában halmozott fel. Ráhajtotta a fejét a seprűre, úgy állt ott egy darabig, majd lassan a szemetes felé vette az útját.

Meleg őszi nap volt, aranyló nap-sugarak futottak versenyt a fák bíbor színű levelei közt, egészen addig, míg egy felhő meg nem zavarta multságukat. Mihályfi István letörölte homlokáról a verítéket, majd becsoszogott a házba.

Egyszerű lakás volt, tele egy már letűnt kor emlékeivel, csipkealátétek, hímzett falvédó, rajta a felirat: „Nincs nagyobb földi boldogság, mint a szerelemből kötött házasság.”. Néhány olajos folt tarkította, egy helyen kicsit el is szakadt, de ott lógott a konyhafalon, a múlt elpusztíthatatlan bizonyságául. A napali közepén nagy, katódsugárcsöves tévé díszelgett, előtte műbőrfotel.

István bácsi innen szokta nézni a Derrieket, mert szerencsére azt manapság is adják a tévében.

Mihályfi István – a környékbelieknek István bácsi – köztiszteletben állt idős kora, szorgalma és életvidámsága miatt. Szerettek vele beszélgetni, kis gyümölcsösének pedig csodájára jártak. A múltját azonban kevesen ismerték. Tartótiszt volt az ÁVH-nál.

István bácsi másnap a gyümölcsösben tevékenykedett. Délutánra időpontja volt a rendelőbe, kardiológiára. A szőlőt kapálta épp, mikor az almá-ra egy galamb szállt. Ebben a pillanatban egy alma a földre hullt. István bácsi emlékezetéből egy kép villant elő. Egy kép, mely visszatérő rémálmaiban annyszor gyötörte, melyet minden áron ki akart verni a fejéből. Egy régi kihallgatás emléke volt ez, mely inkább kínvallatás volt, mint kihallgatás. És ez csak egy volt azokból a rémképekből, melyek annyi éve gyötörték már.

A vallatások, a vér, a hullák, azok a ki nem mondott gyilkosságok, melyeket csupán tisztogatásnak neveztek. Egy olyan mézszárlás, melynek ő is része volt egykor.

István bácsi betántorgott a házba, s a műbőrfotelre rogyott. Emlékeztéből előtört minden, amit éveken keresztül próbált maga elől elzárni. Az, ahogyan saját kezével kiverte egy ember fogait, ahogy a legkülönfélébb kínzásokat kitalálták. Szája megremegett. Ezt a rengeteg szörnyűséget mind ő tette. Legbelül tudta, hogy mégsem ezeket a legnehezebb feldolgozni. Nagy nehezen felállt a fotelból, kivánszorgott a konyhába, és töltött magának egy kupicával. A szájához emelte, de nem ivott. Nem kívánta a pálinkát. Az alacsony pultra támaszkodott, megakadt a szeme a falvédőn. „Nincs nagyobb földi boldogság, mint a szerelemből kötött házasság.” Fejét lehajtotta, könnyek nélkül, hangtalanul rázkódtak a vállai.

Nem egyszer csalta meg a feleségét. Több nővel, többször is, különböző helyeken és időpontokban, munka után, hétvégén, karácsony másnapján... Akkor úgy érezte, ez jár neki. Ahogy a drága kocsi, vagy a legmodernebb bútorzat. A felesége egy szürke őszi napon hagyta el. Becsomagolta a holmiját egy bőröndbe, és kísértelt az ajtón. Szemében a legnagyobb fájdalommal, csalódással, s ő csak állt, meg sem mozdult, szólni

sem bírt. Szerette az asszonyt. Az almafáról elröppent a hófehér galamb.

István bácsi visszahuppant a fotelbe, maga elé meredt. Azt, hogy akkor már várandós volt a felesége, csak évekké később, egy kínvallatás során tudta meg. A fiát az államvédelmiské tartóztatta le, mivel letépett egy vörös zászlót egy téren. Szegényt félholtra verték, mire az apja rátalált. Már nem tudott rajta segíteni. Az almafát egyre erősödő szél kezdte rángatni, tépni.

Különös érzése támadt. Mintha menni készült volna valahová. Sorban jutottak eszébe hosszú és keserves életének mozzanatai. Végeláthatatlan sorban tolongtak a fejében a megkínzottak, fogva tartottak nevei, arcai, hatalmas embertömeg, akik fölött ő volt az úr, akiket kitalált és valós vádakkal fogtak el, kínoztak meg, majd végeztek ki. Az emberek ott tolongtak a kicsi nappaliban, ellepték az egész házat, némán járultak a fotel elé, összevert arccal, véres testtel.

Nyugdíjazása után kezdődtek rémálmai, látomásai. Eszébe jutottak azok a napok, amikor csak ült a kikapcsolt tévé előtt, ült és meredten nézte a semmit, próbált nem érezni, felejteni, de minduntalan eszébe jutott egy-egy emlék, s minden kezdődött előlről. Ezeket a napokat magában a leghidegebb napoknak hívta. Az almafa meg-meghajlott az gyümölcsök súlya alatt, és a szél miatt, az almák remegtek rajta, összekoccantak, majd lassan elkezdtek lehullani az avarba.

Az embertömegnek egyszerre vége lett. Nem jutott eszébe több arc, vagy név. Nem játszódtott le több jelenet a fejében, mintegy újrajátzva a múltat. A lista végére ért. Mélyet sóhajtott. Arcán könnyek folytak végig. Harminc év kínszenvedésnek lett vége ekkor. Mire a szélvihar elvonult, az almafán már csak két alma maradt.

István bácsi kizárta a külvilágot. Tudta, hogy lehetetlent kér magától. A felesége és a fia. A szerelme, és az, akit sosem ismerhetett meg igazán. Akiknek tönkretette az életét. Egy ártatlan nő, és egy ártatlan gyermek. Sem koholt vádak, sem igaziak nem szóltak ellenük. S ő mégis kínvallatásnak vetette őket alá, majd halálra ítélte mindkettőjüket. A felesége három évvel ezelőtt halt meg, a temetésre nem ment el.

Csukott szemmel ült a fotelben. Halkan lélegzett, feleségére, fiára gondolt. A gyönyörű, érett arcra, s a véresre, felismerhetetlenre vert fiatal arcra. A sötétben lassan himbálózott a két alma. Éles fájdalmat érzett. Azt, ugyanazt, amit akkor, mikor a felesége elment, és mint amikor a fiát meglátta. Nem büntudat volt, nem sajnálat, nem is harag. Színtiszta fájdalom, mely elszorította a torkát, könnyekre fakasztotta, s megremegtette a kezét. Felnyitotta a szemét, de nem látott semmit. Felesége lépett mellé, s átölelte, álmodozó fia pedig vállára hajtotta a fejét. Elmosolyodott.

A felkelő nap fénye megcsillant az almafán, mely csontvázként állt a gyümölcsösben, üresen és elhagyottan. Körülötte szétgurult almák heverték a harmatos levelek közt.

Stark Mária

Papp Csenge illusztrációja

Felhívás

a Bolyai Önképző Műhely

MOZAIKOK című

hallgatói konferenciáján való részvételre

2018. március 2.

1072 Budapest, Rákóczi út 38. I/2.

JELENTKEZZ !!!